

MEMORANDUM O VZÁJEMNÉ SPOLUPRÁCI

Lesy České republiky, s.p.

se sídlem Přemyslova 1106/19, Nový Hradec Králové, 500 08 Hradec Králové

IČO: 421 96 451

DIČ: CZ42196451

zapsaný v obchodním rejstříku vedeném Krajským soudem v Hradci Králové, oddíl AXII, vložka 540
zastoupený Ing. Daliborem Šafaříkem, Ph.D., generálním ředitelem

(dále jako „Lesy ČR“) na straně jedné

a

Český svaz orientačních sportů

se sídlem Zátokova 100/2, Břevnov, 169 00 Praha

IČO: 005 48 677

zapsaný ve spolkovém rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl L, vložka 278
zastoupený Mgr. Janem Pickem, předsedou předsednictva

(dále jako „ČSOS“) na straně druhé

(Lesy ČR a ČSOS dále též společně jako „partneři“ a každý jednotlivě jako „partner“)

uzavírají níže uvedeného dne, měsíce a roku toto Memorandum o vzájemné spolupráci (dále jen „memorandum“):

Preamble

Partneři sdílejí společné poslání a zájem v oblasti ochrany přírody, krajiny a životního prostředí. Rozhodli se proto uzavřít toto memorandum a navázat tak na dosavadní spolupráci, dále ji posilovat a rozvíjet, a to jak na celostátní, tak i na lokální úrovni.

Obě smluvní strany mají mnoho společného. Vykonávají své aktivity v přírodě, jejíž významnou součástí jsou lesní pozemky v majetku státu. Pro obě strany je nezbytná znalost používání detailních map při pohybu v lesních porostech (obvykle v měřítku 1:10 000), schopnost rozlišovat rozhraní jednotlivých porostních skupin, nebo schopnost rozhodovat a efektivně řešit složité situace a dosáhnout stanovených cílů. Společným cílem partnerů je i důraz na výchovu návštěvníků lesa k ohleduplnému vztahu k lesu a přírodě. Jednou z mimoprodukčních funkcí lesa je také využití lesa pro formy rekreace citlivé k životnímu prostředí, přičemž orientační sporty takovou formou jsou.

ČSOS v souladu se zákonem č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů, deklaruje, že orientační sporty jsou veřejně prospěšnou činností poskytovanou v celospolečenském zájmu, která si klade za cíl harmonický rozvoj tělesné a psychické kondice všech věkových a sociálních

skupin obyvatelstva včetně získávání schopnosti orientace v neznámém terénu, upevňování zdraví obyvatelstva a dosahování sportovních výkonů reprezentujících jednotlivé obce, regiony i celou Českou republiku. Jedná se o vícegenerační sport se širokou členskou základnou napříč všemi věkovými kategoriemi. Orientační sporty podporují zdravý životní styl u široké veřejnosti. Důraz je kladen i na rozvíjení sportovních návyků u mládeže a volnočasových aktivit u seniorů.

Orientační sporty jsou tichým, individuálním, moderním, sportovním odvětvím, které kombinuje jak mentální, tak fyzickou složku výkonu. Jsou založeny na schopnosti rychlé orientace v neznámém terénu za pomoci mapy. Z tohoto důvodu je pro pořádání závodů a tréninků v orientačních sportech nezbytné neustále měnit lokality, které jsou využívány pro trénink i závody. Při orientačním běhu účastníci hledají kontroly, které musí závodník najít ve stanoveném pořadí v nejkratším možném čase. Tratě nejsou v terénu vyznačeny, postup mezi kontrolami si každý volí sám za pomoci mapy. Závodníci přednostně využívají lesní komunikace a průběžné úseky lesa.

ČSOS zdůrazňuje, že lesní disciplíny orientačních sportů lze provozovat pouze v lesních porostech a že za několik desítek let provozování orientačních sportů v České republice nebyl prokázán žádný jejich významný negativní vliv na lesní porosty nebo na chráněné části přírody a krajiny. Ani při větším počtu startujících příroda neutrpí žádné újmy, neboť s výjimkou štafet závodníci startují postupně a trať absolvují individuálně.

ČSOS garantuje, že při závodech a trénincích v orientačních sportech nedochází k hospodářsky významnému poškození náletových dřevin nebo vysazených sazenic lesních dřevin, k poškození lesních porostů, lesních pozemků nebo lesních cest. Účastníci těchto akcí mají pod trestem diskvalifikace zakázáno vstupovat do lesních oplocenek. ČSOS dále garantuje, že vlivem závodů nedochází k soustavnému a/nebo dlouhodobému vyrušování zvěře.

Za pořádek, čistotu a bezproblémový průběh celé akce ručí pořadatelé sportovní akce. Po akcích v orientačním běhu nezůstávají v lese jakékoliv odpadky. Naopak členové ČSOS se ve svém volném čase pravidelně podílejí na úklidu lesů od komunálních odpadků zanechaných v lesích jinými návštěvníky lesa.

I.

Vymezení orientačních sportů

1. Toto memorandum se týká orientačních sportů, jakožto aktivit provozovaných výhradně právníky a fyzickými osobami sdruženými v ČSOS. Orientačními sporty se tudíž rozumí:
 - a) orientační běh (dále jen „**OB**“),
 - b) lyžařský orientační běh (dále jen „**LOB**“),
 - c) orientační závody na horských kolech (dále jen „**MTBO**“),
 - d) orientační závody vozíčkářů (dále jen „**Trail-O**“).

Bližší specifikace jednotlivých druhů orientačních sportů je uvedena ve Vymezení jednotlivých druhů orientačních sportů, které je jako Příloha č. 1 nedílnou součástí tohoto memoranda (dále jen „Vymezení jednotlivých druhů orientačních sportů“).

2. Závodem v orientačních sportech se rozumí organizovaná, veřejně přístupná aktivita pořádaná subjektem sdruženým v ČSOS, při které účastníci soupeří v jednotlivých soutěžních kategoriích (skupina závodníků stejného pohlaví a věku závodníků, popř. podobné výkonnosti). ČSOS deklaruje, že cílem závodu není dosažení zisku, ale pokrytí nákladů spojených s pořádáním závodu. ČSOS se zavazuje, že eventuální finanční přebytky budou použity výhradně pro práci s dětmi a mládeží nebo na další rozvoj orientačních sportů.
3. Tréninkem v orientačních sportech se rozumí neveřejná aktivita organizovaná subjektem sdruženým v ČSOS pro omezený počet účastníků (obvykle 15 až 80 osob), která umožňuje dětem a mládeži nabývat dovednosti nezbytné pro závody v orientačních sportech. Tréninky jsou určeny především dětem a mládeži pro nabývání dovedností nezbytných pro závody v orientačních sportech. Tréninky mohou být běžecké, mapové nebo kombinované.

II.

Spolupráce partnerů v oblasti organizace sportovních akcí v orientačních sportech v lesích

1. Lesy ČR jsou dlouhodobě partnerem sportovních akcí v orientačních sportech pořádaných subjekty sdruženými v ČSOS na území, k němuž svědčí právo hospodařit Lesům ČR.
2. Lesy ČR poskytnou ČSOS součinnost při:
 - a) organizování a uskutečnění závodů v orientačních sportech v lesích, k nimž svědčí právo hospodařit Lesům ČR a na základě písemné žádosti ČSOS, resp. pořadatele závodu, který je subjektem sdruženým v ČSOS v orientačních sportech, Lesy ČR zváží udělení písemného souhlasu vlastníka lesa s uspořádáním organizované nebo hromadné sportovní akce v orientačních sportech ve smyslu ustanovení § 20 odst. 5 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen "lesní zákon"), pokud realizace závodu bude v souladu s platnými právními předpisy, zejména lesním zákonem a nebude v rozporu s prováděním pěstebních nebo těžebních činností či odvozem dřeva v dotčených lesních porostech a případně stanoví podmínky, za kterých je možné závod v orientačních sportech v navrženém území a termínu zrealizovat; nesouhlas nebo omezující podmínky se pořadatel akce zavazuje akceptovat,
 - b) pořádání tréninků v orientačních sportech v lesích, k nimž svědčí právo hospodařit Lesům ČR, pokud realizace tréninku bude v souladu s platnými právními předpisy, zejména lesním zákonem a nebude v rozporu s prováděním pěstebních nebo těžebních činností či odvozem dřeva v dotčených lesních porostech,
 - c) hledání řešení k odstranění konkrétních věcných, legislativních a jiných problémů, týkajících se provozování orientačních sportů a souvisejících aktivit na území, k němuž svědčí právo hospodařit Lesům ČR.

3. ČSOS se zavazuje spolupracovat s Lesy ČR následovně:

- a) bude respektovat a na základě požadavku Lesů ČR v rámci svých možností podporovat zájmy Lesů ČR,
- b) zajistí, aby pořadatel akce, který je subjektem sdruženým v ČSOS, v dostatečném předstihu projednal s Lesy ČR, resp. předmětnou lesní správou, záměr na zmapování lokality pro účely orientačních sportů nebo na revizi již vyhotovené mapy a projednal podmínky, za kterých bude možné akce v orientačních sportech v dané lokalitě uskutečnit,
- c) zajistí, aby pořadatel závodu v orientačních sportech, který je subjektem sdruženým v ČSOS, v dostatečném předstihu, nejméně 2 měsíce předem, podal věcně a místně příslušné lesní správě Lesů ČR písemnou žádost o vydání souhlasu vlastníka lesa ve smyslu ustanovení § 20 odst. 5 lesního zákona s pořádáním organizované nebo hromadné sportovní akce v orientačních sportech na území, k němuž svědčí právo hospodařit Lesům ČR; žádost musí obsahovat následující informace o předmětné organizované nebo hromadné sportovní akci v orientačních sportech:
 - identifikační údaje pořadatele akce a osoby oprávněné za pořadatele akce jednat,
 - datum a čas konání akce,
 - vymezení lesního prostoru (zejména vymezením v mapovém podkladu), v němž by se akce měla uskutečnit,
 - místo shromaždiště účastníků akce a zařízení s ním souvisejících (např. WC, občerstvení, parkování apod.),
 - předpokládaný počet účastníků akce celkem, z toho děti ve věku do 20 let včetně a důchodci,
- d) zajistí řádné a včasné plnění a dodržování všech povinností vyplývajících pro pořadatele závodu v orientačních sportech z obecně závazných právních předpisů, zejména z ustanovení § 20 lesního zákona,
- e) zajistí, aby pořadatelé tréninků v orientačních sportech předem ohlašovali tréninky místně příslušnému revírníkovi; ten má možnost trénink zakázat nebo stanovit podmínky, za kterých může být trénink uspořádán,
- f) bude garantovat, že pořadatelé akcí v orientačních sportech ručí za bezpečnost osob na jimi pořádané akci a za vyhodnocení aktuálních podmínek na trase, včetně posouzení stavu lesního porostu a konkrétních povětrnostních podmínek,
- g) zajistí, aby pořadatelé závodů v orientačních sportech v pokynech informovali účastníky akce, že na dotčených pozemcích určených k plnění funkcí lesa:
 - existuje zvýšené riziko pádu stromů a větví a jejich pohyb v lese a na lesních cestách je konán na vlastní nebezpečí,

- je možnost střetu s vozidly, koňskými potahy, lesní technikou na lesních cestách a s ostatními návštěvníky lesa (cyklisté, in-line bruslaři apod.),
 - je zakázáno se přibližovat na méně než 50 metrů k místu provádění těžby stromů nebo jiné mechanizované činnosti, k místu nakládání dřeva na vozidla pak na méně než 20 metrů,
- h) zajistí, aby pořadatelé závodů v orientačních sportech prováděných na území, k němuž svědčí právo hospodařit Lesům ČR, uváděli na informacích o akci (web, mediální prezentace), že „Konání akce umožnil státní podnik Lesy České republiky, s.p.“,
- i) zajistí bezprostředně po skončení akce řádný úklid prostoru akce ze strany pořadatele,
- j) bude motivovat své členy k zapojení do aktivit Čist-o-les (<https://cistoles.cz/>) na území, k němuž svědčí právo hospodařit Lesům ČR, které mají za cíl pomoci udržet a zlepšit čistotu lesa a životního prostředí jakožto prostoru, ve kterém se orientační sporty provozují, a zapojí subjekty sdružené do ČSOS do provádění činností v lese (kupř. zalesňování nebo úklid klestu na pasekách), pokud o tuto činnost projeví místně příslušná lesní správa Lesů ČR zájem.

III.

Závaznost memoranda a ostatní ujednání

1. Na základě tohoto memoranda nevzniká ČSOS žádný právní nárok na konání závodů a/nebo tréninků v orientačních sportech na území, k němuž svědčí právo hospodařit Lesům ČR. Toto memorandum představuje pouze prohlášení o záměru a nevytváří žádné závazky a/nebo povinnosti žádnému z partnerů uzavřít v budoucnu jakoukoliv smlouvu či dohodu, nebo v budoucnu vyjednávat o uzavření jakékoliv smlouvy či dohody anebo udělit v budoucnu souhlas či vyjednávat o udělení souhlasu.
2. Platnost memoranda je sjednána na dobu neurčitou. Memorandum lze ukončit písemnou dohodou podepsanou oběma partnery.
3. V případě závažného či opakovaného porušení tohoto memoranda může kterýkoliv partner požadovat projednání vzniklého problému na úrovni statutárních zástupců tohoto memoranda. Pokud problém není vyřešen při jednání partnerů, může kterýkoliv partner od tohoto memoranda odstoupit písemným projevem vůle doručeným druhému partnerovi. Odstoupením se toto memorandum ruší ke dni doručení odstoupení druhému partnerovi.
4. Každý z partnerů může toto memorandum kdykoliv vypovědět, a to i bez uvedení důvodu. Výpovědní doba činí 1 měsíc, začíná běžet od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po doručení písemné výpovědi druhému partnerovi.

IV.

Závěrečná ustanovení

1. Toto memorandum je možné měnit a doplňovat jen písemnými dodatky podepsanými oběma partnery.
2. Toto memorandum ke dni nabytí účinnosti nahrazuje Dohodu o podmínkách pořádání akcí v orientačních sportech v lesích ve vlastnictví České republiky spravovaných Lesy České republiky, s.p., která byla uzavřena dne 16. 4. 2008 mezi Lesy ČR a ČSOS.
3. Toto memorandum nabývá platnosti a účinnosti dnem podpisu oběma partnery.
4. Partneři souhlasně prohlašují, že toto memorandum nepodléhá povinnosti uveřejnění podle zákona č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), ve znění pozdějších předpisů.
5. Zánik platnosti tohoto memoranda nemá vliv na již udělené souhlasy Lesy ČR.
6. Nedílnou součástí tohoto memoranda je Příloha č. 1 – Vymezení jednotlivých druhů orientačních sportů.
7. Toto memorandum je vyhotoveno ve dvou stejnopisech shodné právní síly. Každý z partnerů tohoto memoranda obdrží po jednom vyhotovení.
8. Partneři podepisují toto memorandum na důkaz toho, že bylo sjednáno svobodně, vyjadřuje jejich pravou a svobodnou vůli a není činěno v nouzi ani za jinak jednostranně nevýhodných podmínek.

V Hradci Králové, dne 25. 3. 2025

Za Lesy ČR:

.....
Ing. Dalibor Šafařík, Ph.D.
generální ředitel
Lesy České republiky, s.p.

Za ČSOS:

.....
Mgr. Jan Pícek
předseda předsednictva
Český svaz orientačních sportů

Příloha č. 1 k memorandu – Vymezení jednotlivých druhů orientačních sportů

Orientační sporty jsou synonymem pro pohyb v přírodě s mapou, ať už na horském kole, běžkách či po vlastních nohou. Úkolem závodníka orientačního sportu je překonat danou trať v co nejrychlejším čase. Trať je tvořena tzv. kontrolami, na kterých se nachází oranžovo-bílý lampión a speciální elektronické zařízení k zaznamenání průchodu kontrolou. Každý závodník nese svůj osobní čip, který vkládá do krabičky na kontrole. Průchod kontrolou (tzv. "oražení") je zaznamenán ve zlomku sekundy a poté může závodník pokračovat ve své trase. Mezi jednotlivými kontrolami si závodník volí trasu dle svého uvážení – někdo obtížným terénem překonává kopec, jiný si jej naopak oběhne po delší, ale rychlejší silnici. Odtud tedy pramení slovo orientační. O výsledku tak nerozhoduje jen sportovní výkonost, ale i schopnost udržet chladnou hlavu a vybírat si nejlepší cestu terénem.

Čtyři odvětví orientačních sportů

Orientační běh je spojení běžecké výkonnosti a schopnosti správné orientace v mapě. Orientační běžci se snaží v co nejkratším čase překonat trať tvořenou jednotlivými kontrolami, mezi kterými volí vlastní ideální trasu. Závodníky orientačního běhu se obvykle odehrávají v lesních terénech – od bludišť pískovcových skal Českého ráje, přes těžce průběžné podhorské lesy Orlických hor a prudké svahy Blanenska, až po rychlé terény Polabské nížiny. Při disciplíně sprint pak orientační běh míří do měst, jejichž zvláště historická centra nabízejí zajímavou orientační výzvu.

Orientační závody na horských kolech (či z anglického originálu Mountain Bike Orienteering, zkráceně MTBO) jsou alternativou klasického orientačního běhu. O úspěchu v MTBO rozhoduje schopnost rychlého a správného nalezení trasy ke kontrolám v síti různě průjezdných cest, cyklistická výkonnost a schopnost ovládat kolo. MTBO používá oproti klasickému orientačnímu běhu zjednodušené mapy. Závodníci mohou během závodu používat pouze stezky vyznačené v mapě, jízda porostem je striktně zakázána. Pokud si závodníci chtějí trasu zkrátit přes les, musí z kola sesednout a nést ho způsobem, aby kolo nebylo v kontaktu s lesním povrchem. Pěší přesun bývá z tohoto důvodu závodníky využíván výjimečně. Závodník na kole nepotřebuje vidět v mapě tolik detailů – o to zásadnější je pro něj znázornění průjezdnosti cest. Rozdíl rychlosti jízdy na úzké pěšině a po asfaltové silnici je totiž významný. Sezóna MTBO probíhá obvykle od května do října.

Lyžařský orientační běh je přenesením orientačního běhu do zimního prostředí. Tam, kde nejsou kvůli sněhové pokrývce podmínky pro klasický běh, je ideální pohyb pomocí běžek. Lyžařští orientační běžci (slangově přezdívaní LOBáci) musí umět nejen dobře ovládat své běžky, ale také se orientovat ve spleti různě rychle průjezdných cest. V tomto se LOB velmi podobá MTBO. Lyžařský orientační běh se liší od klasického orientačního běhu nejen v použití běžek. Zatímco orientační běžci tráví většinu času během mimo cesty – v terénu, lyžařští orientační běžci se pohybují v běžkařské stopě.

Mapa pro lyžařský orientační běh je o něco méně detailní. Zcela zásadní je ale klasifikace cest, která by měla odpovídat jejich různé průjezdnosti, tedy rychlosti, kterou je na nich možno vyvinout. Do přemýšlení nad volbami postupů mezi kontrolami pak vstupuje délka, převýšení, ale právě i rychlost jednotlivých cest.

Lyžařský orientační běh je u nás limitován sněhovými podmínkami, které nelze dopředu predikovat. To zásadním způsobem ovlivňuje plánování termínů závodů v LOB. Je nutné využívat "plovoucí" termíny závodů, které umožňují závody přesunout podle aktuálních sněhových podmínek. Závodní trať pro LOB obvykle vyžaduje přípravu cest i mimo klasickou síť běžkařských tras, tak aby byla trať výzvou i pro zkušené závodníky.

Nejmladší a nejodlišnější ze čtyř odvětví je **Trail-O**, který přináší výzvu orientace i pro hendikepované sportovce. V Trail-O už nehraje roli rychlý přesun mezi kontrolami, ale precizní čtení mapy a určování přesného umístění kontroly. Záměrem vzniku Trail-O bylo přiblížení radosti z orientace v terénu hendikepovaným sportovcům. Trail-O ale není omezen jen na ně a nachází si oblibu i u nehendikepovaných sportovců.

U Trail-O zcela odpadá vliv fyzické kondice, a naopak je posílena potřeba kvalitní orientace s mapou. Cílem je přesné určení umístění kontroly z daného stanoviště. Zásadní roli tedy hraje schopnost srovnat si mapu s terénem před sebou a vybrat, který z lampiónů umístěných v terénu, je na správném místě. Případně zda vůbec nějaký je umístěný správně.

Orientační sporty jsou pevně spjaté s přírodou a orientací v ní. Spojují fyzickou výkonnost s psychickou námahou, což je mezi sporty unikátní kombinace. Závodníci se dělí do jednotlivých kategorií dle věku a výkonnosti. Orientační sporty jsou vhodné pro všechny věkové i výkonnostní kategorie – od vrcholově trénujících elitních závodníků, přes děti ve věku šesti let doprovázené rodiči, až po zkušené veterány starší 85 let.

Statistické údaje dokreslující rozsah aktivit Českého svazu orientačních sportů

co do počtu členů, a počtu pořádaných akcí v orientačních sportech v České republice; údaje jsou za kalendářní závodní sezónu 2024 (LOB za sezónu 2021/2022 vzhledem k nedostatku sněhu 2024)

Proběhlo **217 oficiálních závodů jednotlivců a 17 závodů štafet a družstev**. Závody v orientačních sportech běželo celkem **142 165 závodníků**, na 43 závodech startovalo více než 1000 závodníků (nejvíce na Mistrovství České republiky štafet, v některých etapách vícedenních závodů i na některých závodech ŽB-Čechy).

Disciplína	Počet závodů	Počet závodníků	Průměr na závod
klasická trať	70	47 154	673
krátká trať	101	63 267	626
noční OB	4	770	192
Sprint	42	19 747	470
Štafety	17	10 727	631
Celkem	234	142 165	607
MTBO	21	6 091	290
LOB	8	2 072	259

Počet registrovaných závodníků v Českém svazu orientačních sportů za rok 2024:

Celkem	13 389
orientační běh	12 017
lyžařský orientační běh	557
MTBO	741
Trail-O	74

Počet klubů registrovaných v sekci OB: 204

Největší zastoupení v sekci orientačním běhu měla v roce 2024 věková skupina dětí do 10 let.

Věková kategorie	Muži	Ženy
do 10 let	857	724
11 - 12	466	421
13 - 14	506	430
15 - 16	404	400
17 - 18	296	284
19 - 20	222	190
21 - 34	710	630
35 - 39	321	298
40 - 44	432	492
45 - 49	717	601
50 - 54	563	415
55 - 59	311	222
60 - 64	242	161
65 - 69	195	118
70 - 74	134	56
75 - 79	94	34
80 - 84	45	10
nad 85 let	14	2